

В. В. МАЛОЙВАН,  
аспірант НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України



## ПОНЯТТЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ: ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ТА ОЗНАКИ

Стаття присвячена вивченню сутності господарсько-правової дефініції інноваційної інфраструктури як явища системного порядку, автором досліджено доктринальні підходи до визначення вказаного поняття та виокремлено й проаналізовано його основні (конструктивні) та другорядні ознаки.

**Ключові слова:** інноваційна інфраструктура, національна інноваційна система, підсистема національної інноваційної інфраструктури, ознаки інноваційної інфраструктури.

**Постановка проблеми.** Функціонування національної інноваційної системи безпосередньо залежить від продуктивної взаємодії всіх її підсистем та від злагодженості їх окремих елементів. Інноваційна інфраструктура (ІІ) як підсистема НІС є її невід'ємною, інтегративною складовою, опосередковує всі стадії реалізації інноваційного процесу та забезпечує ефективне функціонування суб'єктів інноваційної діяльності. Очевидно, що сутність та внутрішня будова інноваційної інфраструктури суттєво залежать від основоположних характеристик самої інноваційної системи держави. Проблема несистемного підходу до формування НІС, як наслідок, зумовлює проблеми у функціонуванні всіх її підсистем, інноваційна інфраструктура – не є винятком.

**Метою** проведеного дослідження є дослідження нормативно-правового та доктринальних підходів до визначення поняття «інноваційна інфраструктура», встановлення її ознак та господарсько-правової дефініції.

**Аналіз останніх досліджень.** Питання функціонування інноваційної інфраструктури викликають інтерес серед правників та економістів досить давно, у правових дослідженнях акцент робиться на вивченні проблем правового статусу та діяльності окремих її суб'єктів або їх сукупності. В економічних наукових

колах питання сутності поняття інноваційної інфраструктури є актуальним, але результати таких досліджень не дають відповідей на правові питання, хоча становлять методологічну основу для досліджень господарсько-правової науки. Дане питання висвітлювалося в працях вітчизняних та іноземних представників юридичної та економічної науки, серед яких Ю. Є. Атаманова, С. І. Архієреєв, О. М. Бородіна, О. П. Гармашова, І. О. Дерід, О. С. Євсєєв, О. І. Жилінська, М. В. Жук, М. Є. Коновалова, О. С. Марченко, М. В. Рахова, О. Е. Сімсон, В. Х. Трібушна, Ж. Ю. Уланова, К. Фріман, Д. В. Чеберкус.

Комплексні дослідження інноваційної інфраструктури як об'єкта господарсько-правового регулювання не проводилися, а тому поняття її суті та природи залишаються недостатньо дослідженими та потребують детального вивчення.

**Виклад основного матеріалу.** Аналіз нормативно-правової бази, що регулює окремі аспекти становлення та функціонування інноваційної інфраструктури, дає підстави стверджувати, що в Україні існує широкий перелік актів, направлених на регулювання організації діяльності та функціонування окремих суб'єктів інноваційної інфраструктури, та ряд концепцій та програм, що заклали основи державної політики у сфері створення інфраструктури підтрим-

ки інноваційної діяльності. Але слід зазначити, що ні Господарський кодекс України, який містить основоположні засади здійснення інноваційної діяльності, ні спеціальні закони, що регулюють діяльність основних інфраструктурних суб'єктів – технологічних, наукових та індустріальних парків, не містять поняття інноваційної інфраструктури. Зазначене визначення знайшло місце в Законі України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р. № 40-IV [1]. У ст. 1 вказаного Закону визначається, що інноваційна інфраструктура – це сукупність підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, асоціацій будь-якої форми власності, що надають послуги із забезпечення інноваційної діяльності (фінансові, консалтингові, маркетингові, інформаційно-комунікативні, юридичні, освітні тощо). Вважаємо позитивним той факт, що вказане визначення знайшло нормативне відображення в спеціальному законодавстві та відіграло орієнтуючу роль для окреслення сутності досліджуваного поняття, але дане поняття потребує детального вивчення та подальшого дослідження.

Зазначимо, що, по-перше, виправданим є той факт, що дане визначення містить максимально широкий перелік можливих організаційно-правових форм для суб'єктів інноваційної інфраструктури. Ними, відповідно до Закону, можуть бути: підприємства, установи, організації, їх об'єднання та асоціації. Але в той же час залишається невизначеним статус неінституційних елементів інноваційної інфраструктури (кластерів, зон високих технологій, технополісів тощо). Зазначені елементи, попри відсутність інституційної, суб'єктної природи, є об'єктивно існуючими та ефективно діючими елементами, і питання їх правового оформлення є актуальним. По-друге, відсутність обмеження щодо форм власності для потенційних суб'єктів інноваційної інфраструктури також є правильним кроком у напрямі побудови дієвої інфраструктури підтримки інноваційної діяльності. По-третє, вказівка на обслуговуючий характер інфраструктурної діяльності, який направлений на забезпечення інноваційної діяльності через надання її суб'єктам послуг різного роду, також не дисонує із сутністю та природою інноваційної інфраструктури. Але слід додати, що діяльність суб'єктів ІІ зі сприяння здійсненню інноваційної діяльності не слід обмежувати лише наданням послуг, оскільки виконання робіт інфраструктурними суб'єктами або ж сприяння іншими способами також є можливим.

Аналіз наукових джерел, у яких досліджувалося поняття інноваційної інфраструктури, говорить про те, що серед науковців немає єдності щодо вказаного поняття, автори акцентують увагу лише на окремих його ознаках, залишаючи поза увагою інші. О. С. Євсєєвим та М. Є. Коноваловою цілком слушно заува-

жено, що науковці, які досліджують поняття інноваційної інфраструктури, часто просто ігнорують власне «обслуговуючу» сутність явища «інфраструктури» і розглядають її як безпосередньо виробника інновації, інші обмежують діяльність ІІ окремими етапами інноваційного циклу, ряд вчених розглядає інноваційну інфраструктуру як сукупність суб'єктів, що сприяють здійсненню інноваційної діяльності, не враховуючи її інші ознаки [2, с. 221].

Так, наявні наукові позиції щодо визначення вказаного явища можна розділити на *суб'єктний, функціональний та системний підходи* залежно від того, які конструктивні ознаки виділені авторами в тому чи іншому понятті.

Досить поширеним у науковій літературі є *суб'єктний підхід*, відповідно до якого поняття інноваційної інфраструктури позиціонується як сукупність суб'єктів, покликаних забезпечувати здійснення інноваційної діяльності. Часто такі визначення містять відкритий перелік суб'єктів інноваційної інфраструктури, інколи навіть не акцентуючи увагу на інших конструктивних ознаках досліджуваного об'єкта.

Так, М. В. Жук та О. М. Бородіна розкривають інноваційну інфраструктуру як весь необхідний спектр державних і приватних структур, які забезпечують розвиток і підтримку всіх стадій інноваційного циклу, серед них виробничо-технологічні структури, об'єкти інформаційної системи, організації з підготовки та перепідготовки кадрів, фінансові структури, системи експертизи, патентування, ліцензування, стандартизації, сертифікації та консалтингу [3, с. 67–68]. Такої ж думки дотримуються К. В. Ковтуненко та Ю. В. Ковтуненко [4, с. 124].

В. Х. Трібушна визначає інноваційну інфраструктуру як комплекс взаємопов'язаних структур, що обслуговують і забезпечують реалізацію інноваційної діяльності [5, с. 86].

О. С. Марченко під інноваційною інфраструктурою розуміє сукупність організацій наукової, суто інноваційної, ринкової і виробничої інфраструктур, до функцій яких належать обслуговування, організаційна та інформаційна підтримка сучасного інноваційного процесу на всіх його стадіях [6, с. 27].

На думку І. В. Антипової, інноваційна інфраструктура – це сукупність суб'єктів інноваційної діяльності, що виконують функції обслуговування й сприяння інноваційним процесам [7, с. 1].

Необхідно зазначити, що суб'єктний підхід до визначення інноваційної інфраструктури взято за основу в проекті Модельного інноваційного кодексу для держав – учасників СНД, затвердженого постановою Міжпарламентської Асамблеї СНД від 28.11.2014 р. № 41–23. У ст. 1 проекту зазначено, що інноваційна інфраструктура – це сукупність юридичних осіб, що здійснюють матеріально-технічне, фі-

нансове, організаційне, методичне, інформаційне, консультаційне та інше забезпечення інноваційної діяльності [8].

Зазначений підхід є вузьким, його представники зводять сутність інноваційної інфраструктури до часткового висвітлення ознаки системності II, характеризуючи її насамперед як сукупність різного роду суб'єктів, залишаючи поза увагою, по-перше, відносини, у які вступають вказані суб'єкти для виконання своїх функцій, та правові режими, у межах яких вони діють, по-друге, інші конструктивні, поняттяутворюючі ознаки досліджуваного явища.

Прибічники *функціонального підходу* визначають інноваційну інфраструктуру з точки зору сервісної, обслуговуючої діяльності її представників – суб'єктів, що виконують поставлені перед нею завдання. Мета діяльності таких суб'єктів (надання певного роду послуг, здійснення сервісної, обслуговуючої, забезпечуючої діяльності) стає визначальним фактором віднесення суб'єкта до інноваційної інфраструктури.

Так, на думку О. І. Жилінської та Д. В. Чеберкуса, критерієм належності до інноваційної інфраструктури має бути не спеціалізована організаційна форма, а фактичне надання суб'єктами науково-технічної та інноваційної діяльності відповідних послуг [9, с. 58]. Зазначений підхід ними класифіковано як об'єктно-цільовий, але вказана класифікація, на думку авторів, не відображає повною мірою правової сутності критерію, за яким виділяється даний підхід, тому вважаємо, що в даному випадку більш доцільно використовувати поняття функціонального підходу, тобто класифікації визначень відповідно до обслуговуючих функцій, які реалізуються суб'єктами інноваційної інфраструктури. Представниками вказаного підходу також є С. І. Архієреєв та І. О. Дерід, які визначальною ознакою сутності інноваційної інфраструктури виділяють її функціональне призначення, яке, на їх думку, в широкому сенсі проявляється в наданні послуг із обслуговування інноваційного процесу, забезпечення безперервної реалізації його стадій. Більше того, вказану конструктивну ознаку вони вважають визначальною при виокремленні II у самостійну інституційну сферу в системі суспільного поділу праці [10, с. 158].

Указаний підхід насамперед акцентує увагу на не виробничому характері діяльності суб'єктів інноваційної інфраструктури, тому визначення, що надані його представниками, можна вважати такими, що не відображають повною мірою сутність явища. Звертаючи увагу лише на здатність суб'єктів II надавати послуги суб'єктам інноваційної діяльності, представники даного підходу оминають увагою інші конструктивні ознаки поняття та звужують не виробничий характер їхньої діяльності лише наданням послуг, ігноруючи можливість виконання суб'єктами

II робіт або здійснення іншого роду забезпечення, наприклад нормативно-правового.

Особливої уваги потребує *системний підхід* до визначення поняття інноваційної інфраструктури, оскільки визначення, дані його представниками, на думку автора, найбільшою мірою відображають сутність поняття, що досліджується.

Так, К. Фрімман розглядав інноваційну інфраструктуру як сукупність підсистем, що забезпечують доступ до різноманітних ресурсів (активів) та/або надають певні послуги суб'єктам інноваційної діяльності [11, с. 49].

О. Е. Сімсон визначає інноваційну інфраструктуру як комплекс організаційних інститутів, що безпосередньо забезпечують умови реалізації інновацій господарюючими суб'єктами (у тому числі спеціалізованими інноваційними організаціями) на основі принципів економічної ефективності. О. П. Гармашова під інноваційною інфраструктурою розуміє сукупність взаємопов'язаних та взаємодоповнюючих інститутів, функціонування яких націлено на підвищення ефективності інноваційної діяльності на всіх стадіях інноваційного процесу. Інноваційна інфраструктура є тією важливою ланкою НІС, яка забезпечує взаємодію суб'єктів інноваційної діяльності та об'єднує виробничі підприємства, посередницькі організації, наукові та державні установи, які своєю діяльністю охоплюють весь інноваційний цикл – від генерації науково-технічної ідеї до комерціалізації інновації [12, с. 214].

Особливої уваги, на думку авторки, потребує визначення Ж. Ю. Уланової, яка під інноваційною інфраструктурою розуміє систему взаємопов'язаних та взаємодоповнюючих організацій різної направленості та різних організаційно-правових форм, а також порядок їх взаємодії, які забезпечують реалізацію етапів інноваційного процесу [13, с. 7–8]. Попри те, що дане визначення надане в рамках економічного дослідження та потребує уточнення та доопрацювання, у ньому висвітлені всі конструктивні ознаки явища інноваційної інфраструктури.

У межах системного підходу інноваційна інфраструктура позиціонується як система суб'єктів та відносин, у які вони вступають, як система інститутів, покликаних виконувати завдання, що стоять перед II. Даний підхід є широким, і конструктивна ознака системності виступає на перший план при визначенні даної категорії, представниками вказаного підходу акцентується увага на структурованості II та її формуванні на основі функціональних підсистем. З точки зору юридичної науки цей підхід є найменш вразливим, оскільки відповідає на питання, що саме в явищі інноваційної інфраструктури підлягає правовому дослідженню та має бути введене в правове поле.

Висвітлені у нормативному визначенні та окреслені науковцями характеристики поняття інноваційної інфраструктури дають змогу виокремити ряд її основних (конститутивних) ознак, серед яких слід виокремити основні (конструктивні) та другорядні. Основними (конструктивними) ознаками інноваційної інфраструктури є такі її характеристики, які у своїй сукупності визначають та утворюють вказане явище, даючи сутнісну характеристику його природи. Такі ознаки повною мірою розкривають зміст та природу досліджуваного явища та є поняттяутворюючими для інноваційної інфраструктури. Другорядні ознаки – це цілеорієнтовані характеристики, направлені на побудову ефективно діючої інноваційної інфраструктури, що повною мірою виконує поставлені перед нею завдання.

Основні (конструктивні) ознаки:

**1. Системність.** Інноваційна інфраструктура є явищем системного порядку, основними конститутивними елементами якого виступають: а) суб'єкти, що виконують інфраструктурні завдання, б) сукупність правових відносин, у які вони вступають з іншими учасниками господарських відносин, зокрема іншими суб'єктами інноваційної інфраструктури або інноваційної діяльності, в) а також правові режими економічної діяльності, в рамках яких вони функціонують. Сукупність однотипних за характером виконуваних функцій суб'єктів разом із відносинами, у які вони вступають для реалізації поставлених завдань, та правові режими їх діяльності утворюють підсистему інноваційної інфраструктури.

**2. Цілісність.** Однією з визначальних характеристик досліджуваного правового явища є те, що діяльність суб'єктів інноваційної інфраструктури повинна охоплювати всі стадії інноваційного циклу: розробку, впровадження чи використання та комерціалізацію інноваційних продуктів. Указані суб'єкти повинні бути представлені як на етапі здійснення наукової та науково-технічної, так і інноваційної діяльності. Ураховуючи позитивний вплив, який здійснює інноваційна інфраструктура на розвиток економіки взагалі та на інноваційну діяльність зокрема, широке представлення суб'єктів ІІ у ході реалізації інноваційного процесу вочевидь зумовить його інтенсифікацію та покращення якісних показників.

**3. Гнучкість.** Указана ознака проявляється в наступних аспектах: А) Інноваційна інфраструктура повинна бути представлена максимально широким переліком суб'єктів незалежно від їх організаційно-правових форм та форм власності. Як бачимо, указана ознака знайшла відображення в охарактеризованому вище нормативно-правовому визначенні досліджуваного поняття, що є виправданим з наступних причин: насамперед, щоб не створювати необґрунтованих обмежень для потенційних суб'єктів ІІ, а та-

кож щоб не гальмувати інноваційний розвиток необхідністю внесення законодавчих змін до положення, що містить визначення, а отже, і вимоги до ІІ та її суб'єктів, у разі суспільно-політичних та економічних змін, що зумовляють таку необхідність. Подібне обмеження можливо лише щодо окремих суб'єктів ІІ в залежності від виконуваних ними функцій та за наявності обмежуючих положень у спеціальному законодавстві, що регулює їх діяльність, зокрема йдеться про інституційних інвесторів тощо. Б) Ефективна інноваційна інфраструктура в особі широкого кола суб'єктів, що її представляють, повинна легко пристосуватися до швидко змінних умов ринку, господарювання та зовнішньої кон'юнктури, удосконалюватися відповідно до змін парадигми інноваційного розвитку.

**4. Невиробничий характер діяльності** інноваційної інфраструктури полягає в тому, що її суб'єкти здійснюють по відношенню до інноваційної обслуговуючої/забезпечуючої діяльності, у широкому розумінні функціональне призначення суб'єктів ІІ полягає, зокрема, у виконанні робіт, наданні послуг та здійсненні іншого роду забезпечення інноваційної діяльності.

Другорядні ознаки:

**1. Структурованість** полягає в тому, що ІІ, будучи системним утворенням, складається з різних за функціональним призначенням підсистем, які, у свою чергу, утворюються сукупністю суб'єктів, поєднаних горизонтальними та/або вертикальними зв'язками, відносинами, у які вони вступають задля забезпечення здійснення інноваційної діяльності та правових режимів економічної діяльності.

**2. Акумулятивність.** Указана ознака полягає в тому, що для виконання завдань та функцій ІІ в її межах має бути створено максимально комфортні умови діяльності для найширшого кола суб'єктів господарювання та інших учасників господарських відносин, тобто «під дахом» ІІ повинна зосередити суб'єкти різних організаційно-правових форм та форм власності незалежно від відомчої приналежності. Очевидно, що вказані умови створюються за допомогою дієвої, злагодженої нормативно-правової бази, а також формування та реалізації ефективної політики у сфері забезпечення діяльності інноваційної інфраструктури.

**3. Генеративність** інноваційної інфраструктури полягає у здатності вказаного явища, не беручи безпосередньої участі, сприяти створенню інноваційного продукту.

**4. Інтегративність.** Указана ознака впливає з економічної сутності досліджуваного поняття та полягає в здатності ІІ поєднати в межах єдиного інноваційного циклу ресурси освіти, науки, виробництва та бізнесу.

**5. Універсальність** інноваційної інфраструктури впливає з її здатності забезпечувати здійснення інноваційної діяльності у всіх галузях господарювання незалежно від сфери суспільного виробництва (фармацевтика, машинобудування, інформаційні технології тощо).

Як висновок, слід зазначити, що конструктивні ознаки поняття «інноваційна інфраструктура» виконують поняттяутворюючу роль для досліджуваного явища та обов'язково повинні бути висвітлені в законодавчому визначенні П. Другорядні ознаки впливають із основних та є більшою мірою цілями-орієнтирами як для правотворців, так і для правозастосувачів. Зазначений перелік другорядних ознак не є вичерпним та може розширюватися відповідно до зміни, оновлення цілей, що стоять перед інноваційною інфраструктурою.

Повертаючись до аналізу нормативного визначення П, вважаємо, що вказане поняття має бути доповнено, по-перше, положенням про об'єднаність усіх указаних суб'єктів інноваційним циклом та можливість їх участі на всіх його етапах у залежності від функціонального призначення того чи іншого суб'єкта; по-друге, слід вказати на внутрішню будову інноваційної інфраструктури, а саме, що вона складається із взаємопов'язаних та взаємодоповнюючих суб'єктів, які поряд з відносинами, у які вони вступають для виконання поставлених перед ними цілей, та правовими режимами діяльності утворюють ряд підсистем інноваційної інфраструктури, що і є її структурними елементами. Теоретична цінність указаних положень насамперед зацентрує увагу на таких принципових ознаках інноваційної інфраструктури, як *цілісність* та *системність*, які наразі не висвітлені в ст. 1 Закону України «Про інноваційну діяльність». Методологічна цінність даного положення полягає в тому, що потенційно при розробці спеціального режиму функціонування суб'єктів інноваційної інфраструктури законодавцем може бути визначено його особливості для окремих груп таких суб'єктів, об'єднаних у підсистему інноваційної інфраструктури за функціональним призначенням. Тобто критерії віднесення ряду

суб'єктів до тієї чи іншої підсистеми П стануть основою для формування спеціального режиму їх діяльності. Така теза є виправданою насамперед через те, що видова та функціональна різноманітність суб'єктів, які можуть виконувати функції забезпечення інноваційної діяльності, є досить широкою і застосування до всіх таких суб'єктів уніфікованого підходу до забезпечення їх різного роду пільгами є неправильним як з точки зору їх вкладу у створення кінцевого результату – інноваційного продукту, так і з позиції фінансового навантаження на Державний бюджет.

**Висновки.** Отже, визначивши сукупність конструктивних (поняттяутворюючих) та другорядних (цілеорієнтуючих) юридичних ознак інноваційної інфраструктури, дослідивши законодавчий та наукові підходи до її визначення, окресливши методологічний підхід до структуризації функціональних підсистем П, систематизувавши їх, вважаємо, що під поняттям інноваційної інфраструктури слід розуміти інтегрований у національну інноваційну систему комплекс взаємопов'язаних етапів інноваційного циклу функціональних підсистем, представлених широкою сукупністю взаємодоповнюючих суб'єктів права незалежно від організаційно-правової форми та форми власності, їх відносин та правових режимів економічної діяльності, які здійснюють діяльність не виробничого характеру, направлену на матеріально-технічне, фінансове, інформаційно-кадрове та політико-правове забезпечення здійснення інноваційної діяльності.

Очевидно, що процес становлення інноваційної інфраструктури, а надто її юридичного оформлення, в Україні розпочато, але він має бути інтенсифікований, існуючі політико-правові та організаційні заходи мають бути системними та послідовними. Фрагментарність представлення інноваційної інфраструктури окремими неефективними її суб'єктами має бути замінена концептуальним політичним та нормативно-правовим підходом до визначення сутності її поняття, ознак та структури, чіткого окреслення системи суб'єктів, що виконують її завдання та реалізують її функції.

## ЛІТЕРАТУРА

1. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 №40-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2002. – №36. – Ст. 266.
2. Евсеев О. С. Развитие инновационной инфраструктуры в условиях модернизации национальной экономики / О. С. Евсеев, М. Е. Коновалова // Фундамент. исслед. Экон. науки. – 2012. – №9. – С. 220–224.
3. Жук М. В. Інфраструктурне забезпечення інноваційного процесу в Україні / М. В. Жук, О. М. Бородіна // Актуал. проблеми економіки. – 2010. – №8. – С. 66–71.
4. Ковтуненко К. В. Інноваційна інфраструктура: напрями розвитку та участь держави [Електронний ресурс] / К. В. Ковтуненко, Ю. В. Ковтуненко. – Режим доступу: [http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/14846/1/18\\_122-125\\_Vis\\_725\\_Ekonomika.pdf](http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/14846/1/18_122-125_Vis_725_Ekonomika.pdf).

5. Трибушная В. Х. Инновационная инфраструктура как необходимость поддержки наукоемкого предпринимательства: технопарки и стратегическое управление : монография / В. Х. Трибушная. – Ижевск, 2011. – 240 с.
6. Марченко О. С. Національна інноваційна система як інтегратор знань / О. С. Марченко // Вісн. Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. – 2010. – №2. – С. 24–35.
7. Антипова І. В. Інноваційний розвиток національної економіки в контексті створення інноваційних інфраструктур в освітній галузі [Електронний ресурс] / І. В. Антипова. – Режим доступу: [http://www.nbuv.gov.ua/old\\_jrn/soc\\_gum/znpdduu/du/2010\\_148/001.pdf](http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/soc_gum/znpdduu/du/2010_148/001.pdf).
8. Модельный инновационный кодекс для государств – участников СНГ [Електронний ресурс] : прил. к постановлению МПА СНГ от 28.11.2014 № 41–23. – Режим доступу: [http://www.iacis.ru/upload/iblock/08e/prilozhenie\\_k\\_postanovleniyu\\_23.pdf](http://www.iacis.ru/upload/iblock/08e/prilozhenie_k_postanovleniyu_23.pdf).
9. Жилінська О. І. Розвиток інноваційної інфраструктури / О. І. Жилінська, Д. В. Чеберкус // Фінанси України. – 2005. – №7. – С. 57–67.
10. Архієреєв С. І. Інститут інноваційної інфраструктури та його транзакційна складова / С. І. Архієреєв, І. О. Дерід // Наук. пр. ДонНТУ. Серія: екон. – Вип. 37–1. – С. 158–161.
11. Freeman С. Technology Policy and Economic Performance. L., 1987 [Електронний ресурс] / С. Freeman. – Режим доступу: <http://toes.ulb.tu-darmstadt.de/122470664.pdf>.
12. Гармашова О. П. Розвиток ІІ як чинник конкурентоспроможності України / О. П. Гармашова // Теорет. та приклад. питання економіки. – №23. – С. 213–220.
13. Уланова Ж. Ю. Развитие инновационной инфраструктуры как фактора экономического роста [Електронний ресурс] : автореф. дис. ... канд. экон. наук : 08.00.05 / Ж. Ю. Уланова. – Режим доступу: <http://www.disscat.com/content/razvitie-innovatsionnoi-infrastruktury-kak-faktora-ekonomicheskogo-rosta>.

## REFERENCES

1. Pro innovatsiinu diialnist: Zakon Ukrainy vid 04.07.2002 40-IV [On innovation: the Law of Ukraine of 04.07.2002 number 40-IV] (2002) Vidom. Verkhovn. Rady Ukrainy. – Supreme Council of Ukraine, 36. 266 [In Ukrainian]
2. Evseev O. S., Konovalova M. E. (2012) Razvitie innovacionnoj infrastruktury v usloviyah modernizatsii nacional'noj jekonomiki [Innovation Infrastructure development in the conditions of modernization of the national economy] Fundamentalnye issledovaniya. Jekonomicheskie nauki, – Basic Research. Economics, 9, 220–224 [In Russian]
3. Zhuk M. V., Borodina O. M. (2010) Infrastrukturne zabezpechennia innovatsiinoho protsesu v Ukraini [Infrastructure software innovation process in Ukraine] Aktualni problemy ekonomiky. – Actual problems of economic, 8, 66–71 [In Ukrainian]
4. Kovtunenکو K. V., Kovtunenکو Yu. V. Innovatsiina infrastruktura: napriamy rozvytku ta uchast derzhavy [Innovative infrastructure: lines of development and participation of the state]. (n.d.) ena.lp.edu.ua Retrieved from [http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/14846/1/18\\_122-125\\_Vis\\_725\\_Ekonomika.pdf](http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/14846/1/18_122-125_Vis_725_Ekonomika.pdf) [In Ukrainian]
5. Tribushnaya V. Kh. (2011) Innovatsionnaya infrastruktura kak neobkhdimost podderzhki naukoemkogo predprinimatelstva: tekhnoparki i strategicheskoye upravleniye [Innovative infrastructure as the need to support knowledge-based entrepreneurship: technology parks and strategic management] Izhevsk [In Russian]
6. Marchenko O. S. (2010) Natsionalna innovatsiina systema yak intehrator znan [National innovation system as an integrator of knowledge] Visnyk Natsionalnoi yurydychnoi akademii Ukrainy imeni Yaroslava Mudroho – Bulletin of the Yaroslav Mudryi National Law Academy of Ukraine 2, 24–35 [In Ukrainian]
7. Antypova I. V. Innovatsiinyi rozvytok natsionalnoi ekonomiky v konteksti stvorennia innovatsiinykh infrastruktur v osvitnii haluzi [Innovative development of the national economy in the context of creating innovative infrastructure in education]. nbuv.gov.ua Retrieved from [http://www.nbuv.gov.ua/old\\_jrn/soc\\_gum/znpdduu/du/2010\\_148/001.pdf](http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/soc_gum/znpdduu/du/2010_148/001.pdf) [In Ukrainian]
8. Modelniy innovatsionnyy kodeks dlya gosudarstv-uchastnikov SNG: Prilozheniye k postanovleniyu MPA SNG ot 28.11.2014 g. №41–23 [Innovative Model Code for the CIS states-participants: Annex for a resolution CIS IPA from 28.11.2014 g № 41–23]. iacis.ru Retrieved from [http://www.iacis.ru/upload/iblock/08e/prilozhenie\\_k\\_postanovleniyu\\_23.pdf](http://www.iacis.ru/upload/iblock/08e/prilozhenie_k_postanovleniyu_23.pdf) [In Russian]
9. Zhylynska O. I., Cheberkus D. V. (2005) Rozvytok innovatsiinoi infrastruktury [Development of innovative infrastructure] Finansy Ukrainy. – Finance of Ukraine, 7, 57–67. [In Ukrainian]
10. Arkhiereiev S. I., Derid I. O. Instytut innovatsiinoi infrastruktury ta yoho transaktsiina skladova [Institute of innovative infrastructure and its transactional component] Naukovi pratsi DonNTU. Serii: ekonomichna – Proceedings of DonNTU. Series: economic, 37–1, 158–161 [In Ukrainian]

11. Freeman C. (1987) Technology Policy and Economic Performance. L., tocs.ulb.tu-darmstadt.de Retrieved from: <http://tocs.ulb.tu-darmstadt.de/122470664.pdf> [In English]
12. Harmashova O. P. Rozvytok II yak chynnyk konkurentospromozhnosti Ukrainy [II development as a factor in the competitiveness of Ukraine] Teoretychni ta prykladni pytannia ekonomiky – Theoretical and applied economic issues, 23, 213–220 [In Ukrainian]
13. Ulanova Zh. Yu. Razvitiye innovatsionnoy infrastruktury kak faktora ekonomicheskogo rosta [The development of innovation infrastructure as a factor of economic growth] Extended abstract of Candidate's thesis. dissercat.com Retrieved from: <http://www.dissercat.com/content/razvitie-innovatsionnoi-infrastruktury-kak-faktora-ekonomicheskogo-rosta> [In Russian]

В. В. МАЛОЙВАН

аспирант НИИ правового обеспечения  
инновационного развития НАПрН Украины

### ПОНЯТИЕ ИННОВАЦИОННОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ: ПОДХОДЫ К ОПРЕДЕЛЕНИЮ И ПРИЗНАКИ

Статья посвящена изучению сущности хозяйственно-правовой дефиниции инновационной инфраструктуры как явления системного порядка, автором исследованы доктринальные подходы к определению указанного понятия и выделены и проанализированы его основные (конструктивные) и второстепенные признаки.

**Ключевые слова:** инновационная инфраструктура, национальная инновационная система, подсистема национальной инновационной инфраструктуры, признаки инновационной инфраструктуры.

V. V. MALOYVAN

PhD Candidate of Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework  
for the Innovative Development of National Academy of Law Sciences of Ukraine

### THE CONCEPT OF INNOVATIVE INFRASTRUCTURE: APPROACHES TO DEFINITION AND CHARACTERISTICS

**Problem setting.** Innovative infrastructure as subsystem of the NIS is its integral part mediating all stages of the innovation process and ensure the effective functioning of innovation. The problem of unsystematic approach to the formation of NIS causes the problems of its subsystems functioning, and the innovation infrastructure isn't an exception.

**Target research.** The aim of the research is to study the legal and doctrinal approaches to the definition of an innovative infrastructure, to define its characteristic and the economic and legal concept.

**Analysis of recent research and publication.** Mentioned issue has been studied in the works of national and foreign legal and economic scientists, including Ju. E. Atamanova, S. I. Arhiyereyev, O. M. Borodina, O. P. Garmashova, I. A. Derid, O. S. Evseev, O. I. Zilinska, M. V. Zhuk, M. E. Konovalova, O. S. Marchenko, M. V. Rakhova, O. E. Simson, V. H. Tribushna, J. Ju. Ulanova, K. Friman, D. V. Cheberkus. Comprehensive research of innovative infrastructure, as an object of economic and legal regulation, has not been conducted yet, so the concept of its essence and nature is unexplored and requires detailed study.

**Article's main body.** The author studied the doctrinal and normative approaches to the definition of innovation infrastructure that enable to single out a number of constitutive features, among them major features: consistency, integrity, flexibility, non-productive nature of the activity; and non-essential features: structuring, accumulation, integrity, generity and versatility.

**Conclusions and prospect of development.** Thus, innovative infrastructure should be understood as integrated in the national innovation system set of functional subsystems represented by broad set of legal subjects engaged in non-productive activity, regardless their legal form and ownership, and their relations and legal regimes of economic activities aimed at the logistical, financial, information, human resources and political and legal support of innovation activity. Taking into account conclusions containing in this article and other results of innovative infrastructure studying, the issues of its functioning should be studied in the way of the state innovation policy concerning with providing effective innovative infrastructure in Ukraine.

**Key words:** innovative infrastructure, national innovation system, subsystem of national innovation system, characteristic of innovative infrastructure.